

Enheten för hållbar
utveckling
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande

Myndighet för hållbart samhällsbyggande – en granskning av Boverket (M2009/2387/H).

Regeringen har tidigare beslutat att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att analysera Boverkets verksamhet. Boverkets verksamhetsområde är mycket brett och griper in i eller berör en mängd andra myndigheters ansvarsområden. Utredningen har funnit att verksamheten inte fullt ut möter Boverkets avsedda uppgifter, och att verket inte alltid lever upp till de krav och förväntningar som Regeringskansliet och omvärlden i övrigt ställer på Boverket. Utredningen bedömer att det förändringsarbete som påbörjats för att utveckla verksamheten bör fortsätta.

Statens folkhälsoinstitut har lämnats tillfälle att avge yttrande över betänkande av utredning om Boverket SOU 2009:57, enligt ovan.

Ärendet anknyter till folkhälsans målområde 5 ”Miljöer och produkter”.

Synpunkter under rubriker

Författningsförslag

Folkhälsoinstitutet ser det som positivt att de sociala faktorerna markeras med egna punkter såsom under § 2 punkt 6 (sid. 30): "beakta de konsekvenser som myndighetens beslut och verksamheten i övrigt kan få . . ." och § 7 (sid.31): "förbättra situationen för utsatta individer och grupper" och "främja integrationen i boendet".

Statens folkhälsoinstitut

Postadress
831 40 ÖSTERSUND
Besöksadress
Forskarens väg 3

Telefon
vx 063-19 96 00

Telefax
vx 063-19 96 02

E-post
info@fhi.se

2 Boverket i samhället

Rubrik 2.4.2. - Medborgarperspektivet (sidan 55 första stycket): Här redovisar Boverket sitt ansvar när det gäller att ta fram kunskap om t.ex.; boendesituation, långsiktigt hållbar livsmiljö för medborgarna och om husen byggs så att medborgarnas hälsa, säkerhet och trygghet inte äventyras.

Folkhälsoinstitutet anser att denna kunskap måste få större tyngd i all kommande om- och nybyggnationer av bostadsområden. Boendet tillhör ett av människans grundläggande behov och har väldigt stor betydelse när det gäller trygghet/säkerhet och utformningen har betydelse för bl.a. tillgänglighet till, inom och mellan byggnader samt tillgång till serviceutbud och möjligheten att göra hälsosamma livsval (t.ex. att kunna röra sig på gång- och cykelvägar och ute i bostadsnära natur).

Rubrik 2.5. - Övergripande analys (sidan 60 sista stycket): Här står "I regeringens proposition 1987/88:37 om ett nytt plan- och bostadsverk angavs att målet för samhällsbyggandet är att alla människor nu och i framtiden ska tillförsäkras en god miljö och goda sociala levnadsvillkor samt att den fysiska planeringen och bostadspolitiken är väsentliga instrument för att nå detta mål. Vidare att byggnaders egenskaper och kvaliteter är av väsentlig betydelse för människors säkerhet, hälsa och välbefinnande . . .".

Folkhälsoinstitutet anser att detta fortfarande är av stor vikt för att bidra till god hälsa och livsmiljö i boendet.

Rubrik 2.6.1. - Övergripande om Boverkets verksamhet och roll framgent (sidan 63 första stycket). I stycket anges att: "utredningen bedömer att det behövs en statlig myndighet med ansvar för ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande".

Folkhälsoinstitutet instämmer och anser att förslag till struktur och grundläggande uppdrag stärker Boverkets myndighetsroll för hållbar samhällsplanering.

Rubrik 2.6.2. - Uppsikt, tillsyn och Boverkets roller enligt plan- och bygglagen (sidan 64, första stycket) står: "För att uppsikten och tillsynen över lagstiftningen ska fungera tillfredställande, bör såväl Boverket som länsstyrelserna få ett mer preciserat och i vissa fall utökat ansvar".

Folkhälsoinstitutet instämmer i detta förslag vilket genom en ökad tillsynsvägledning bl.a. kan leda till bättre inomhusmiljö.

4 Regeringens styrning

Rubrik **4.5.1** - Förslag (sidan 152, punkt 1): Utredningen föreslår att "Regeringen utvecklar en samlad politik för ett hållbart samhällsbyggande som underlag för styrning av Boverket och andra berörda myndigheter".

Folkhälsoinstitutet ser det som positivt att Boverket föreslås bli samordnande för samhällsplaneringen på nationell nivå.

5 Samhällsplanering och bebyggelseutveckling

Rubrik **5.3**. - Pågående och framtida förändringar inom området (sidan 164, sista meningen). "Sektorskraven behöver utformas och tillämpas i ett större perspektiv. Statens myndigheter måste samverka inbördes och med lokalplanet på ett effektivt och balanserat sätt".

Folkhälsoinstitutet instämmer i utredningens mening och vill framhålla att man även fortsättningsvis gärna samverkar med Boverket i frågor som avser social hållbarhet och samhällsplanering.

6 Byggande och förvaltning

Förslag (sid.179, tredje punkten). Utredningen föreslår att: "Boverket får ansvar för tillsynsvägledning i byggtillsynen".

Folkhälsoinstitutet anser att förslaget är av största vikt avseende hälsosamma boende då tillsynsvägledningen bl.a. kommer att medföra en förbättrad inomhusmiljö och byggkvalitet.

Rubrik 6.2.2. - Boverkets verksamhet inom området (sidan 183, fjärde stycket sista meningen). Utredningen redovisar: "Vidare deltar Boverket i ett europeiskt samarbetsprojekt om inomhusmiljö, hälsa och byggmaterial".

Folkhälsoinstitutet ser detta som ett viktigt deltagande för att utveckla ett hälsosamt boende.

Rubrik 6.2.3. - Beröringspunkter med andra myndigheters verksamheter inom området (sidan 187, sjätte och sjunde styckena). Utredningen redovisar beröringspunkter mellan Boverket och Socialstyrelsen när det gäller hälsoskyddsfrågor och pekar på att: "Socialstyrelsens tillsynsvägledning har oftast likadana normer som i Boverkets byggregler . . . och har i många fall parallella ansvarsområden . . .".

Folkhälsoinstitutet ställer sig bakom förslaget på sidan 179 (punkt 3), men ser att frågor som rör att skapa förutsättningar för människor att göra hälsosamma val i en stödjande miljö saknas. I dessa frågor vore Folkhälsoinstitutet en naturlig samarbetspart till Boverket.

7 Boendefrågor

Förslag (sid.201): "Myndigheten ska lämna förslag till förbättringsåtgärder beträffande bostadsmarknaden, särskilt för utsatta grupper, integration i boendet och byggproduktionens villkor"

Folkhälsoinstitutet ser förslaget som mycket positivt ur ett socialt och hållbart perspektiv.

Rubrik 7.2.1. - Boverkets uppgifter inom området (sidan 202, sjunde punkten). Enligt Boverkets instruktion skall verket "beakta de konsekvenser som verkets beslut och verksamheten i övrigt kan få i frågor som rör boendesegregation, folkhälsa och jämställdhet samt barn, ungdomar, äldre, personer med utländsk bakgrund, funktionshindrade eller andra grupper av befolkningen".

Folkhälsoinstitutet anser att detta är en mycket viktig skrivning, men att samverkan i dessa frågor, mellan Boverket och Folkhälsoinstitutet, behöver utvecklas.

Rubrik 7.2.3. - Beröringspunkter med andra myndigheters verksamheter inom området (sidan 204).

Folkhälsoinstitutet saknar de beröringspunkter som finns mellan Boverket och institutet.

Rubrik 7.5. - Analys (sidan 208, första stycket). Här står: "Utredningen noterar att det från omvärlden finns förväntningar om att Boverket bör vara ledande i att följa, analysera och beskriva utveckling och tillstånd på bygg- och bostadsmarknaden. Verket bör ha ett tydligt uppdrag att självständigt analysera bostadsmarknaden och lägga fram förslag till förbättringar".

Folkhälsoinstitutet önskar att kopplingen till hälsofrågor tydliggörs.

Rubrik 7.6.1. - Boverkets uppgifter framgent inom området (sidan 210 med början från "utredningen konstaterar . . ."). Utredningen konstaterar att: "Villkoren för såväl nyproduktion som ombyggnad och upprustning behöver följas med hänsyn till faktorer som byggkostnader, kvalitet och anpassning till frågor som tillgänglighet, miljö, energieffektivitet och klimateffekter. Vidare behöver situationen för utsatta grupper som unga, hemlösa, äldre och studerande följas liksom bl.a. frågor om integration och segregation i boendet."

Folkhälsoinstitutet önskar att hälsofrågorna tydliggörs i Boverkets uppgifter och att samverkan med institutet utvecklas.

Rubrik 7.6.2. - Ett samlat myndighetsansvar för området Boendefrågor (sidan 211, första stycket). I direktiven anför utredningen att: "bostadsfrågornas inriktning har förändrats under

senare år. Målet för bostadsfrågorna ska utgå från den enskilda boendekonsumenten. Stöden till bostadsproducenter avvecklas medan instrument som riktar sig mot individerna utvecklas".

Folkhälsoinstitutet menar att denna nya inriktning kommer att kräva att bostadsproducenterna redan från start bygger in goda förutsättningar för enskilda boendekonsumenter att göra hälsosamma val i en stödjande miljö. Det kan handla om allt från social samvaro till möjlighet till fysisk aktivitet för alla.

Beslut i detta ärende har fattats av stf. generaldirektör Jan Cedervärn. I handläggning har även avdelningschef Pia Lindeskog och utredare Kent Bergström deltagit. Föredragande har varit utredare Henry Stegmayr.

Jan Cedervärn

Henry Stegmayr